CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

Rodzaj dokumentu:	**Aneks do** ***Informatora o egzaminie maturalnym z języka włoskiego*** **w Formule 2023** **obowiązujący w latach szkolnych 2022/2023 i 2023/2024**
Egzamin:	**Egzamin maturalny**
Przedmiot:	**Język włoski** poziom podstawowy, rozszerzony, dwujęzyczny; egzamin dla absolwentów niesłyszących
Termin egzaminu:	Termin główny – **maj 2023** i **2024 r.** Termin dodatkowy – **czerwiec 2023** i **2024 r.** Termin poprawkowy – **sierpień 2023** i **2024 r.**
Data publikacji dokumentu:	13 czerwca 2022 r. (aktualizacja: 26 sierpnia 2022 r.)

Na podstawie art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 12 maja 2022 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw[1] w ***Informatorze o egzaminie maturalnym z języka włoskiego od roku szkolnego 2022/2023***[2] wprowadza się następujące zmiany.

	1	*Nr strony/stron w* Informatorze	*Zakres zmiany*
		Cały dokument	Zmiana podstawy prawnej przeprowadzania egzaminu

1. W roku 2023 oraz 2024 egzamin maturalny z języka włoskiego w Formule 2023 jest przeprowadzany na podstawie **wymagań egzaminacyjnych** określonych w załączniku do rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r.[3], zwanych dalej „wymaganiami egzaminacyjnymi".

2. Wymagania egzaminacyjne są podane poniżej.

W latach szkolnych 2022/2023 oraz 2023/2024 wymagania egzaminacyjne dotyczące egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego odpowiadają:
1) w przypadku wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego na poziomie **podstawowym** – poziomowi **B1** (**B1+** w zakresie rozumienia wypowiedzi)
2) w przypadku wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego na poziomie **rozszerzonym** – poziomowi **B2** (**B2+** w zakresie rozumienia wypowiedzi)
3) w przypadku wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego na poziomie **dwujęzycznym** – poziomowi **B2+** (**C1** w zakresie rozumienia wypowiedzi)
– w skali *Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego*.

Poziom podstawowy

Ogólne wymagania egzaminacyjne

I. Znajomość środków językowych.
Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie tematów wskazanych w wymaganiach szczegółowych.

II. Rozumienie wypowiedzi.
Zdający rozumie wypowiedzi ustne o umiarkowanym stopniu złożoności, wypowiadane w naturalnym tempie, w standardowej odmianie języka, a także wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

[1] Dz.U. 2022, poz. 1116.
[2] Dokument jest dostępny pod adresem:
http://cke.gov.pl/images/_EGZAMIN_MATURALNY_OD_2023/Informatory/Informator_EM2023_jezyk_wloski.pdf
[3] Dz.U. 2022, poz. 1246.

III. Tworzenie wypowiedzi.
Zdający samodzielnie tworzy proste, spójne i logiczne, w miarę płynne wypowiedzi ustne oraz proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

IV. Reagowanie na wypowiedzi.
Zdający uczestniczy w rozmowie i reaguje ustnie w typowych, również w miarę złożonych sytuacjach oraz reaguje w formie prostego tekstu pisanego w typowych sytuacjach w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

V. Przetwarzanie wypowiedzi.
Zdający zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

Szczegółowe wymagania egzaminacyjne

I. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie następujących tematów:
   1) człowiek (np. dane personalne, okresy życia, wygląd zewnętrzny, cechy charakteru, rzeczy osobiste, uczucia i emocje, umiejętności i zainteresowania);
   2) miejsce zamieszkania (np. dom i jego okolica, pomieszczenia i wyposażenie domu, prace domowe, wynajmowanie, kupno i sprzedaż mieszkania, przeprowadzka);
   3) edukacja (np. szkoła i jej pomieszczenia, przedmioty nauczania, uczenie się – w tym uczenie się przez całe życie, przybory szkolne, oceny szkolne, życie szkoły, zajęcia pozalekcyjne);
   4) praca (np. zawody i związane z nimi czynności i obowiązki, miejsce pracy, praca dorywcza, wybór zawodu, poszukiwanie pracy, warunki pracy i zatrudnienia);
   5) życie prywatne (np. rodzina, znajomi i przyjaciele, czynności życia codziennego, określanie czasu, formy spędzania czasu wolnego, święta i uroczystości, styl życia, konflikty i problemy);
   6) żywienie (np. artykuły spożywcze, posiłki i ich przygotowywanie, nawyki żywieniowe – w tym diety, lokale gastronomiczne);
   7) zakupy i usługi (np. rodzaje sklepów, towary i ich cechy, sprzedawanie i kupowanie, promocja i reklama, korzystanie z usług, reklamacja);
   8) podróżowanie i turystyka (np. środki transportu i korzystanie z nich, orientacja w terenie, baza noclegowa, wycieczki, zwiedzanie, ruch uliczny);
   9) kultura (np. dziedziny kultury, twórcy i ich dzieła, uczestnictwo w kulturze, tradycje i zwyczaje, media);
   10) sport (np. dyscypliny sportu, sprzęt sportowy, obiekty sportowe, imprezy sportowe, uprawianie sportu, pozytywne i negatywne skutki uprawiania sportu);
   11) zdrowie (np. tryb życia, samopoczucie, choroby, ich objawy i leczenie, niepełnosprawność, uzależnienia);
   12) nauka i technika (np. ludzie nauki, odkrycia naukowe, wynalazki, korzystanie z podstawowych urządzeń technicznych i technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz szanse i zagrożenia z tym związane);
   13) świat przyrody (np. pogoda, pory roku, klimat, rośliny i zwierzęta, krajobraz, zagrożenia i ochrona środowiska naturalnego, klęski żywiołowe);

14) państwo i społeczeństwo (np. wydarzenia i zjawiska społeczne, problemy współczesnego świata).

II. Zdający rozumie wypowiedzi ustne o umiarkowanym stopniu złożoności (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, ogłoszenia, instrukcje, relacje, wywiady, dyskusje, prelekcje), wypowiadane w naturalnym tempie, w standardowej odmianie języka:
1) reaguje na polecenia;
2) określa główną myśl wypowiedzi lub fragmentu wypowiedzi;
3) określa intencje nadawcy/autora wypowiedzi;
4) określa kontekst wypowiedzi (np. formę, czas, miejsce, sytuację, uczestników);
5) znajduje w wypowiedzi określone informacje;
6) układa informacje w określonym porządku;
7) wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w wypowiedzi.

III. Zdający rozumie wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności (np. listy, e-mail, SMS-y, kartki pocztowe, napisy, broszury, ulotki, jadłospisy, ogłoszenia, rozkłady jazdy, instrukcje, komiksy, artykuły, teksty narracyjne, recenzje, wywiady, wpisy na forach i blogach, teksty literackie):
1) określa główną myśl tekstu lub fragmentu tekstu;
2) określa intencje nadawcy/autora tekstu;
3) określa kontekst wypowiedzi (np. nadawcę, odbiorcę, formę tekstu, czas, miejsce, sytuację);
4) znajduje w tekście określone informacje;
5) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu;
6) układa informacje w określonym porządku;
7) wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście;
8) odróżnia informacje o faktach od opinii.

IV. Zdający tworzy proste, spójne i logiczne, w miarę płynne wypowiedzi ustne:
1) opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska;
2) opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości;
3) przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości;
4) przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość;
5) opisuje upodobania;
6) wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy, przedstawia i ustosunkowuje się do opinii i poglądów innych osób;
7) wyraża i opisuje uczucia i emocje;
8) przedstawia zalety i wady różnych rozwiązań;
9) wyraża pewność, przypuszczenie, wątpliwości dotyczące zdarzeń z teraźniejszości i przyszłości;
10) przedstawia sposób postępowania (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady).

V. Zdający tworzy proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne (wiadomość, e-mail, wpis na blogu):
1) opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska;

2) opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości;
3) przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości;
4) przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość;
5) opisuje upodobania;
6) wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy, przedstawia i ustosunkowuje się do opinii i poglądów innych osób;
7) wyraża i opisuje uczucia i emocje;
8) przedstawia zalety i wady różnych rozwiązań;
9) wyraża pewność, przypuszczenie, wątpliwości dotyczące zdarzeń z teraźniejszości i przyszłości;
10) przedstawia sposób postępowania (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady);
11) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.

VI. Zdający reaguje ustnie w typowych, również w miarę złożonych sytuacjach:
1) przedstawia siebie i inne osoby;
2) nawiązuje kontakty towarzyskie; rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę; podtrzymuje rozmowę w przypadku trudności w jej przebiegu (np. prosi o wyjaśnienie, powtórzenie, sprecyzowanie; upewnia się, że rozmówca zrozumiał jego wypowiedź);
3) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia;
4) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami innych osób, wyraża wątpliwość;
5) wyraża i uzasadnia swoje upodobania, preferencje, intencje i pragnienia, pyta o upodobania, preferencje, intencje i pragnienia innych osób;
6) składa życzenia i gratulacje, odpowiada na życzenia i gratulacje;
7) zaprasza i odpowiada na zaproszenie;
8) proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycje, zachęca; prowadzi proste negocjacje w sytuacjach życia codziennego;
9) prosi o radę i udziela rady;
10) pyta o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia;
11) ostrzega, nakazuje, zakazuje, instruuje;
12) wyraża prośbę oraz zgodę lub odmowę spełnienia prośby;
13) wyraża uczucia i emocje (np. radość, smutek, niezadowolenie, złość, zdziwienie, nadzieję, obawę, współczucie);
14) stosuje zwroty i formy grzecznościowe.

VII. Zdający reaguje w formie prostego tekstu pisanego (wiadomość, e-mail, wpis na czacie/forum) w typowych sytuacjach:
1) przedstawia siebie i inne osoby;
2) nawiązuje kontakty towarzyskie; rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę (np. podczas rozmowy na czacie);
3) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia (np. wypełnia formularz/ankietę);
4) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami innych osób, wyraża wątpliwość;
5) wyraża i uzasadnia swoje upodobania, preferencje, intencje i pragnienia, pyta o upodobania, preferencje, intencje i pragnienia innych osób;

6) składa życzenia i gratulacje, odpowiada na życzenia i gratulacje;
7) zaprasza i odpowiada na zaproszenie;
8) proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycje, zachęca; prowadzi proste negocjacje w sytuacjach życia codziennego;
9) prosi o radę i udziela rady;
10) pyta o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia;
11) ostrzega, nakazuje, zakazuje, instruuje;
12) wyraża prośbę oraz zgodę lub odmowę spełnienia prośby;
13) wyraża uczucia i emocje (np. radość, smutek, niezadowolenie, złość, zdziwienie, nadzieję, obawę, współczucie);
14) stosuje zwroty i formy grzecznościowe.

VIII. Zdający przetwarza tekst ustnie lub pisemnie:
1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, mapach, symbolach, piktogramach);
2) przekazuje w języku obcym nowożytnym lub w języku polskim informacje sformułowane w tym języku obcym;
3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim.

IX. Zdający posiada:
1) podstawową wiedzę o krajach, społeczeństwach i kulturach społeczności, które posługują się danym językiem obcym nowożytnym oraz o kraju ojczystym, z uwzględnieniem kontekstu lokalnego, europejskiego i globalnego;
2) świadomość związku między kulturą własną i obcą oraz wrażliwość międzykulturową.

X. Zdający dokonuje samooceny i wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem (np. poprawianie błędów, prowadzenie notatek).

XI. Zdający stosuje strategie komunikacyjne (np. domyślanie się znaczenia wyrazów z kontekstu, identyfikowanie słów kluczy lub internacjonalizmów) i strategie kompensacyjne, w przypadku gdy nie zna lub nie pamięta wyrazu (np. upraszczanie formy wypowiedzi, zastępowanie innym wyrazem, opis).

XII. Zdający posiada świadomość językową (np. podobieństw i różnic między językami).

Poziom rozszerzony

Ogólne wymagania egzaminacyjne

I. Znajomość środków językowych.
Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie tematów wskazanych w wymaganiach szczegółowych.

II. Rozumienie wypowiedzi.
Zdający rozumie różnorodne złożone wypowiedzi ustne wypowiadane w naturalnym tempie oraz różnorodne złożone wypowiedzi pisemne, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

III. Tworzenie wypowiedzi.
Zdający samodzielnie tworzy w miarę złożone, spójne i logiczne, płynne wypowiedzi ustne oraz w miarę złożone, bogate pod względem treści, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

IV. Reagowanie na wypowiedzi.
Zdający uczestniczy w rozmowie i reaguje ustnie w różnorodnych, również złożonych i nietypowych sytuacjach oraz reaguje w formie w miarę złożonego tekstu pisanego w różnorodnych sytuacjach, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

V. Przetwarzanie wypowiedzi.
Zdający zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

Szczegółowe wymagania egzaminacyjne

I. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie następujących tematów:
   1) człowiek (np. dane personalne, okresy życia, wygląd zewnętrzny, cechy charakteru, rzeczy osobiste, uczucia i emocje, umiejętności i zainteresowania, społeczny i osobisty system wartości, autorytety);
   2) miejsce zamieszkania (np. dom i jego okolica, pomieszczenia i wyposażenie domu, prace domowe, wynajmowanie, kupno i sprzedaż mieszkania, przeprowadzka, architektura);
   3) edukacja (np. szkoła i jej pomieszczenia, przedmioty nauczania, uczenie się – w tym uczenie się przez całe życie, przybory szkolne, oceny szkolne, życie szkoły, zajęcia pozalekcyjne, system oświaty);
   4) praca (np. zawody i związane z nimi czynności i obowiązki, miejsce pracy, praca dorywcza, kariera zawodowa, rynek pracy, warunki pracy i zatrudnienia);
   5) życie prywatne (np. rodzina, znajomi i przyjaciele, czynności życia codziennego, określanie czasu, formy spędzania czasu wolnego, święta i uroczystości, styl życia, konflikty i problemy);
   6) żywienie (np. artykuły spożywcze, posiłki i ich przygotowywanie, nawyki żywieniowe – w tym diety, lokale gastronomiczne);
   7) zakupy i usługi (np. rodzaje sklepów, towary i ich cechy, sprzedawanie i kupowanie, finanse, promocja i reklama, korzystanie z usług – w tym usług bankowych i ubezpieczeniowych, reklamacja);
   8) podróżowanie i turystyka (np. środki transportu i korzystanie z nich, orientacja w terenie, baza noclegowa, wycieczki, zwiedzanie, awarie i wypadki w podróży, ruch uliczny, bezpieczeństwo w podróży);

9) kultura (np. dziedziny kultury, twórcy i ich dzieła, uczestnictwo w kulturze, tradycje i zwyczaje, media);
10) sport (np. dyscypliny sportu, sprzęt sportowy, obiekty sportowe, imprezy sportowe, uprawianie sportu, pozytywne i negatywne skutki uprawiania sportu, problemy współczesnego sportu);
11) zdrowie (np. tryb życia, samopoczucie, choroby – w tym choroby cywilizacyjne, ich objawy i leczenie, niepełnosprawność, uzależnienia);
12) nauka i technika (np. ludzie nauki, odkrycia naukowe, wynalazki, korzystanie z urządzeń technicznych i technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz szanse i zagrożenia z tym związane, korzyści i zagrożenia wynikające z postępu naukowo-technicznego);
13) świat przyrody (np. pogoda, pory roku, klimat, rośliny i zwierzęta, krajobraz, zagrożenia i ochrona środowiska naturalnego, katastrofy ekologiczne, klęski żywiołowe, przestrzeń kosmiczna);
14) państwo i społeczeństwo (np. wydarzenia i zjawiska społeczne, organizacje społeczne i międzynarodowe, podstawowe zagadnienia związane z polityką i gospodarką, problemy współczesnego świata, prawa człowieka).

II. Zdający rozumie różnorodne złożone wypowiedzi ustne wypowiadane w naturalnym tempie:
1) reaguje na polecenia;
2) określa główną myśl wypowiedzi lub fragmentu wypowiedzi;
3) określa intencje, nastawienie i postawy nadawcy/autora wypowiedzi;
4) określa kontekst wypowiedzi (np. formę, czas, miejsce, sytuację, uczestników);
5) znajduje w wypowiedzi określone informacje;
6) układa informacje w określonym porządku;
7) wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w wypowiedzi;
8) odróżnia informacje o faktach od opinii;
9) rozpoznaje informacje wyrażone pośrednio;
10) rozróżnia formalny i nieformalny styl wypowiedzi.

III. Zdający rozumie różnorodne złożone wypowiedzi pisemne:
1) określa główną myśl tekstu lub fragmentu tekstu;
2) określa intencje, nastawienie i postawy nadawcy/autora tekstu;
3) określa kontekst wypowiedzi (np. nadawcę, odbiorcę, formę tekstu, czas, miejsce, sytuację);
4) znajduje w tekście określone informacje;
5) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu;
6) układa informacje w określonym porządku;
7) wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście;
8) odróżnia informacje o faktach od opinii;
9) rozpoznaje informacje wyrażone pośrednio oraz znaczenia przenośne;
10) rozróżnia formalny i nieformalny styl tekstu.

IV. Zdający tworzy w miarę złożone, spójne i logiczne, płynne wypowiedzi ustne:
1) opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska;
2) opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości;

3) przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości;
4) przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość;
5) opisuje upodobania;
6) wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy, przedstawia i ustosunkowuje się do opinii i poglądów innych osób;
7) wyraża i opisuje uczucia i emocje;
8) stawia tezę, przedstawia w logicznym porządku argumenty za i przeciw danej tezie lub rozwiązaniu, kończy wypowiedź konkluzją;
9) wyraża pewność, przypuszczenie, wątpliwości dotyczące zdarzeń z przeszłości, teraźniejszości i przyszłości;
10) rozważa sytuacje hipotetyczne;
11) przedstawia sposób postępowania (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady, objaśnia procedury związane z załatwianiem spraw w instytucjach);
12) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.

V. Zdający tworzy w miarę złożone, bogate pod względem treści, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne (list formalny, artykuł, rozprawkę):
1) opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska;
2) opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości;
3) przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości;
4) przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość;
5) opisuje upodobania;
6) wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy, przedstawia i ustosunkowuje się do opinii i poglądów innych osób;
7) wyraża i opisuje uczucia i emocje;
8) stawia tezę, przedstawia w logicznym porządku argumenty za i przeciw danej tezie lub rozwiązaniu, kończy wypowiedź konkluzją;
9) wyraża pewność, przypuszczenie, wątpliwości dotyczące zdarzeń z przeszłości, teraźniejszości i przyszłości;
10) rozważa sytuacje hipotetyczne;
11) przedstawia sposób postępowania (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady, objaśnia procedury związane z załatwianiem spraw w instytucjach);
12) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze;
13) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.

VI. Zdający reaguje ustnie w różnorodnych, również złożonych i nietypowych sytuacjach:
1) przedstawia siebie i inne osoby;
2) nawiązuje kontakty towarzyskie; rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę; podtrzymuje rozmowę w przypadku trudności w jej przebiegu (np. prosi o wyjaśnienie, powtórzenie, sprecyzowanie; upewnia się, że rozmówca zrozumiał jego wypowiedź);
3) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia;
4) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami innych osób, komentuje wypowiedzi uczestników dyskusji, wyraża wątpliwość;
5) wyraża i uzasadnia swoje upodobania, preferencje, intencje i pragnienia, pyta o upodobania, preferencje, intencje i pragnienia innych osób;

6) składa życzenia i gratulacje, odpowiada na życzenia i gratulacje;
7) zaprasza i odpowiada na zaproszenie;
8) proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycje, zachęca; prowadzi negocjacje;
9) prosi o radę i udziela rady;
10) pyta o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia;
11) ostrzega, nakazuje, zakazuje, instruuje;
12) wyraża prośbę oraz zgodę lub odmowę spełnienia prośby;
13) wyraża uczucia i emocje (np. radość, smutek, niezadowolenie, złość, zdziwienie, nadzieję, obawę, współczucie);
14) stosuje zwroty i formy grzecznościowe;
15) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji.

VII. Zdający reaguje w formie w miarę złożonego tekstu pisanego w różnorodnych sytuacjach:
1) przedstawia siebie i inne osoby;
2) nawiązuje kontakty towarzyskie; rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę (np. podczas rozmowy na czacie);
3) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia (np. wypełnia formularz/ ankietę);
4) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami innych osób, komentuje wypowiedzi uczestników dyskusji (np. na forum internetowym), wyraża wątpliwość;
5) wyraża i uzasadnia swoje upodobania, preferencje, intencje i pragnienia, pyta o upodobania, preferencje, intencje i pragnienia innych osób;
6) składa życzenia i gratulacje, odpowiada na życzenia i gratulacje;
7) zaprasza i odpowiada na zaproszenie;
8) proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycje, zachęca; prowadzi negocjacje;
9) prosi o radę i udziela rady;
10) pyta o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia;
11) ostrzega, nakazuje, zakazuje, instruuje;
12) wyraża prośbę oraz zgodę lub odmowę spełnienia prośby;
13) wyraża uczucia i emocje (np. radość, smutek, niezadowolenie, złość, zdziwienie, nadzieję, obawę, współczucie);
14) stosuje zwroty i formy grzecznościowe;
15) dostosowuje styl i formę wypowiedzi do odbiorcy.

VIII. Zdający przetwarza tekst ustnie lub pisemnie:
1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, mapach, symbolach, piktogramach);
2) przekazuje w języku obcym nowożytnym lub w języku polskim informacje sformułowane w tym języku obcym;
3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim;
4) streszcza w języku obcym przeczytany tekst;
5) stosuje zmiany formy tekstu.

IX. Zdający posiada:
1) wiedzę o krajach, społeczeństwach i kulturach społeczności, które posługują się danym językiem obcym nowożytnym oraz o kraju ojczystym, z uwzględnieniem kontekstu lokalnego, europejskiego i globalnego;
2) świadomość związku między kulturą własną i obcą oraz wrażliwość międzykulturową.

X. Zdający dokonuje samooceny i wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem (np. poprawianie błędów, prowadzenie notatek).

XI. Zdający stosuje strategie komunikacyjne (np. domyślanie się znaczenia wyrazów z kontekstu, identyfikowanie słów kluczy lub internacjonalizmów) i strategie kompensacyjne, w przypadku gdy nie zna lub nie pamięta wyrazu (np. upraszczanie formy wypowiedzi, zastępowanie innym wyrazem, opis).

XII. Zdający posiada świadomość językową (np. podobieństw i różnic między językami).

Poziom dwujęzyczny

Ogólne wymagania egzaminacyjne

I. Znajomość środków językowych.
Zdający posługuje się bardzo bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), wykazując się wysokim poziomem ich poprawności, co umożliwia realizację pozostałych wymagań ogólnych w szerokim zakresie tematów.

II. Rozumienie wypowiedzi.
Zdający rozumie różnorodne wypowiedzi ustne o wysokim stopniu złożoności wypowiadane również w szybkim tempie oraz różnorodne wypowiedzi pisemne o wysokim stopniu złożoności, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych, w tym w zakresie tematycznym związanym z przedmiotami nauczanymi dwujęzycznie.

III. Tworzenie wypowiedzi.
Zdający samodzielnie tworzy złożone, wieloaspektowe, spójne i logiczne, płynne wypowiedzi ustne oraz złożone, wieloaspektowe, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych, w tym w zakresie tematycznym związanym z przedmiotami nauczanymi dwujęzycznie.

IV. Reagowanie na wypowiedzi.
Zdający uczestniczy w rozmowie i reaguje ustnie w różnorodnych, również złożonych i nietypowych sytuacjach oraz reaguje w formie złożonego tekstu pisanego w różnorodnych sytuacjach w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

V. Przetwarzanie wypowiedzi.
Zdający zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego tekstów z różnych dziedzin życia i nauki, o różnym stopniu złożoności, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

Szczegółowe wymagania egzaminacyjne

I. Zdający posługuje się bardzo bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), wykazując się wysokim poziomem ich poprawności, co umożliwia realizację pozostałych wymagań ogólnych w szerokim zakresie tematów.

II. Zdający rozumie różnorodne wypowiedzi ustne o wysokim stopniu złożoności wypowiadane również w szybkim tempie, w tym w zakresie tematycznym związanym z przedmiotami nauczanymi dwujęzycznie:
1) reaguje na polecenia;
2) określa główną myśl wypowiedzi lub fragmentu wypowiedzi;
3) określa intencje, nastawienie i postawy nadawcy/autora wypowiedzi;
4) określa kontekst wypowiedzi (np. formę, czas, miejsce, sytuację, uczestników);
5) znajduje w wypowiedzi określone informacje;
6) układa informacje w określonym porządku;
7) wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w wypowiedzi;
8) odróżnia informacje o faktach od opinii;
9) rozpoznaje informacje wyrażone pośrednio oraz znaczenia przenośne;
10) rozpoznaje odniesienia do kontekstu cywilizacyjno-kulturowego i znaczenie symboli kulturowych;
11) rozróżnia formalny i nieformalny styl wypowiedzi.

III. Zdający rozumie różnorodne wypowiedzi pisemne o wysokim stopniu złożoności, w tym w zakresie tematycznym związanym z przedmiotami nauczanymi dwujęzycznie:
1) określa główną myśl tekstu lub fragmentu tekstu;
2) określa intencje, nastawienie i postawy nadawcy/autora tekstu;
3) określa kontekst wypowiedzi (np. nadawcę, odbiorcę, formę tekstu, czas, miejsce, sytuację);
4) znajduje w tekście określone informacje;
5) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu;
6) układa informacje w określonym porządku;
7) wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście;
8) odróżnia informacje o faktach od opinii;
9) rozpoznaje informacje wyrażone pośrednio oraz znaczenia przenośne;
10) rozpoznaje odniesienia do kontekstu cywilizacyjno-kulturowego i znaczenie symboli kulturowych;
11) interpretuje teksty kultury;
12) rozróżnia formalny i nieformalny styl tekstu.

IV. Zdający tworzy złożone, wieloaspektowe, spójne i logiczne, płynne wypowiedzi ustne, w tym w zakresie tematycznym związanym z przedmiotami nauczanymi dwujęzycznie:
1) opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska;
2) opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości;
3) przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości;
4) przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość;
5) opisuje upodobania;
6) wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy, przedstawia i ustosunkowuje się do opinii i poglądów innych osób;
7) wyraża i opisuje uczucia i emocje;
8) stawia tezę, przedstawia w logicznym porządku argumenty za i przeciw danej tezie lub rozwiązaniu, kończy wypowiedź konkluzją;
9) wyraża pewność, przypuszczenie, wątpliwości dotyczące zdarzeń z przeszłości, teraźniejszości i przyszłości;

10) rozważa sytuacje hipotetyczne;
11) przedstawia sposób postępowania (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady, objaśnia procedury związane z załatwianiem spraw w instytucjach);
12) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.

V. Zdający tworzy złożone, wieloaspektowe, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne (list formalny, artykuł, rozprawkę):
1) opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska;
2) opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości;
3) przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości;
4) przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość;
5) opisuje upodobania;
6) wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy, przedstawia i ustosunkowuje się do opinii i poglądów innych osób;
7) wyraża i opisuje uczucia i emocje;
8) stawia tezę, przedstawia w logicznym porządku argumenty za i przeciw danej tezie lub rozwiązaniu, kończy wypowiedź konkluzją;
9) wyraża pewność, przypuszczenie, wątpliwości dotyczące zdarzeń z przeszłości, teraźniejszości i przyszłości;
10) rozważa sytuacje hipotetyczne;
11) przedstawia sposób postępowania (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady, objaśnia procedury związane z załatwianiem spraw w instytucjach);
12) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze;
13) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.

VI. Zdający reaguje ustnie w różnorodnych, również złożonych i nietypowych sytuacjach:
1) przedstawia siebie i inne osoby;
2) nawiązuje kontakty towarzyskie; rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę; podtrzymuje rozmowę w przypadku trudności w jej przebiegu (np. prosi o wyjaśnienie, powtórzenie, sprecyzowanie; upewnia się, że rozmówca zrozumiał jego wypowiedź);
3) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia;
4) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami innych osób, komentuje wypowiedzi uczestników dyskusji, wyraża wątpliwość;
5) wyraża i uzasadnia swoje upodobania, preferencje, intencje i pragnienia, pyta o upodobania, preferencje, intencje i pragnienia innych osób;
6) składa życzenia i gratulacje, odpowiada na życzenia i gratulacje;
7) zaprasza i odpowiada na zaproszenie;
8) proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycje, zachęca; prowadzi negocjacje;
9) prosi o radę i udziela rady;
10) pyta o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia;
11) ostrzega, nakazuje, zakazuje, instruuje;
12) wyraża prośbę oraz zgodę lub odmowę spełnienia prośby;
13) wyraża uczucia i emocje (np. radość, smutek, niezadowolenie, złość, zdziwienie, nadzieję, obawę, współczucie);
14) stosuje zwroty i formy grzecznościowe;

15) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji.

VII. Zdający reaguje w formie złożonego tekstu pisanego w różnorodnych sytuacjach:
1) przedstawia siebie i inne osoby;
2) nawiązuje kontakty towarzyskie; rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę (np. podczas rozmowy na czacie);
3) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia (np. wypełnia formularz/ankietę);
4) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami innych osób, komentuje wypowiedzi uczestników dyskusji (np. na forum internetowym), wyraża wątpliwość;
5) wyraża i uzasadnia swoje upodobania, preferencje, intencje i pragnienia, pyta o upodobania, preferencje, intencje i pragnienia innych osób;
6) składa życzenia i gratulacje, odpowiada na życzenia i gratulacje;
7) zaprasza i odpowiada na zaproszenie;
8) proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycje, zachęca; prowadzi negocjacje;
9) prosi o radę i udziela rady;
10) pyta o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia;
11) ostrzega, nakazuje, zakazuje, instruuje;
12) wyraża prośbę oraz zgodę lub odmowę spełnienia prośby;
13) wyraża uczucia i emocje (np. radość, smutek, niezadowolenie, złość, zdziwienie, nadzieję, obawę, współczucie);
14) stosuje zwroty i formy grzecznościowe;
15) dostosowuje styl i formę wypowiedzi do odbiorcy.

VIII. Zdający przetwarza ustnie lub pisemnie teksty z różnych dziedzin życia i nauki, o różnym stopniu złożoności:
1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, mapach, symbolach, piktogramach);
2) przekazuje w języku obcym nowożytnym lub w języku polskim informacje sformułowane w tym języku obcym, w tym sporządza notatki np. z wykładu;
3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim;
4) streszcza w języku obcym usłyszany lub przeczytany tekst;
5) stosuje zmiany formy tekstu.

IX. Zdający posiada:
1) wiedzę o krajach, społeczeństwach i kulturach społeczności, które posługują się danym językiem obcym nowożytnym oraz o kraju ojczystym, w tym wiedzę z zakresu literatury, historii, geografii, z uwzględnieniem kontekstu lokalnego, europejskiego i globalnego;
2) świadomość związku między kulturą własną i obcą oraz wrażliwość międzykulturową.

X. Zdający dokonuje samooceny i wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem (np. poprawianie błędów, prowadzenie notatek).

XI. Zdający stosuje strategie komunikacyjne (np. domyślanie się znaczenia wyrazów z kontekstu, identyfikowanie słów kluczy lub internacjonalizmów) i strategie kompensacyjne, w przypadku gdy nie zna lub nie pamięta wyrazu (np. upraszczanie formy wypowiedzi, zastępowanie innym wyrazem, opis).

XII. Zdający posiada świadomość językową (np. podobieństw i różnic między językami).

	2	*Nr strony/stron w* Informatorze	*Zakres zmiany*
		27-33; 105-109	Zmiana zakresu środków językowych

Oczekiwany średni poziom biegłości językowej (w skali ESOKJ), w tym zakresu środków językowych w wypowiedziach pisemnych, odpowiada:

- na poziomie podstawowym – poziomowi B1 (B1+ w zakresie rozumienia wypowiedzi)
- na poziomie rozszerzonym – poziomowi B2 (B2+ w zakresie rozumienia wypowiedzi)
- na poziomie dwujęzycznym – poziomowi B2+ (C1 w zakresie rozumienia wypowiedzi).

Zakres struktur gramatycznych jest podany poniżej.

POZIOM PODSTAWOWY	**POZIOM ROZSZERZONY**
RODZAJNIK	
Formy i zasady użycia rodzajnika nieokreślonego, określonego, cząstkowego • użycie rodzajnika z zaimkami dzierżawczymi przy rzeczownikach oznaczających pokrewieństwo, np. *il mio fratello maggiore* • najczęstsze przypadki opuszczenia rodzajnika, np. – w wyrażeniach, np. *andare a casa*, *avere fame* – z nazwami dni tygodnia, miesięcy, pór roku, np. *venerdì*, *in agosto*, *in estate*	Formy i zasady użycia rodzajnika nieokreślonego, określonego, cząstkowego • użycie rodzajnika z zaimkami dzierżawczymi przy rzeczownikach oznaczających pokrewieństwo, np. *il mio fratello maggiore* • przypadki opuszczenia rodzajnika, np. – w wyrażeniach, np. *dare fastidio* – z nazwami dni tygodnia, miesięcy, pór roku
RZECZOWNIK	
Rodzaj rzeczownika w połączeniu z jego formą – rzeczowniki zakończone na -o (najczęściej męskie) – rzeczowniki zakończone na -a (najczęściej żeńskie) – rzeczowniki zakończone na -e (męskie lub żeńskie) • zdrobnienia, np. *sorellina, cuginetto* • formy nieregularne, np. *paio*	Rodzaj rzeczownika w połączeniu z jego formą – rzeczowniki zakończone na -o (najczęściej męskie) – rzeczowniki zakończone na -a (najczęściej żeńskie) – rzeczowniki zakończone na -e (męskie lub żeńskie) • zdrobnienia i zgrubienia, np. *sorellina*, *ragazzaccio* • formy nieregularne, np. *paio* • rzeczowniki zmieniające znaczenie w zależności od rodzaju, np. *il capitale*, *la capitale*

Tworzenie rodzaju żeńskiego – formy regularne: rzeczowniki zakończone na np. -o/-a (*amico*/*amica*), -e/-a (*cameriere*/*cameriera*), -tore/-trice (*attore*/*attrice*) – odrębne formy rodzaju żeńskiego (*padre*/*madre*) – rzeczowniki mające jedną formę dla obu rodzajów (*il/la nipote*)	Tworzenie rodzaju żeńskiego – formy regularne: rzeczowniki zakończone na np. -o/-a (*amico*/*amica*), -e/-a (*cameriere*/*cameriera*), -tore/-trice (*attore*/*attrice*), -e/-essa (*conte*/*contessa*), -a/-essa (*duca*/*duchessa*) – odrębne formy rodzaju żeńskiego (*padre*/*madre*) – rzeczowniki mające jedną formę dla obu rodzajów (*il/la nipote*) – formy nieregularne (*eroe*/*eroina*)
Liczba rzeczownika • formy regularne liczby pojedynczej i mnogiej rzeczowników zakończonych na -o, -a, -e • formy nieregularne liczby mnogiej, np. *uomo-uomini* • najczęstsze rzeczowniki nieodmienne – pochodzenia obcego, np. *film*, *tesi*, *computer* – zakończone na -i, np. *analisi* – akcentowane na ostatniej sylabie, np. *città* • rzeczowniki zbiorowe, np. *folla, gente, roba* • rzeczowniki pozbawione liczby pojedynczej, np. *gli occhiali*, *le forbici*, lub mnogiej, np. *il coraggio*	Liczba rzeczownika • formy regularne liczby pojedynczej i mnogiej rzeczowników zakończonych na -o, -a, -e • formy nieregularne liczby mnogiej, np. *uomo-uomini* • najczęstsze rzeczowniki nieodmienne – pochodzenia obcego, np. *film*, *tesi*, *computer* – zakończone na -i, np. *analisi* – akcentowane na ostatniej sylabie, np. *città* • rzeczowniki zbiorowe, np. *folla, gente, roba* • rzeczowniki pozbawione liczby pojedynczej, np. *gli occhiali*, *le forbici*, lub mnogiej, np. *il coraggio*
PRZYMIOTNIK	
Rodzaj męski i żeński przymiotników regularnych w liczbie pojedynczej (np. *buono/a*, *triste*) i mnogiej (*buoni*/*e*, *tristi*) • rodzaj przymiotników zakończonych na *-ista*, np. *un ragazzo ottimista* Najczęstsze przymiotniki nieodmienne, np. *rosa*, *blu*	Rodzaj męski i żeński przymiotników regularnych w liczbie pojedynczej (np. *buono/a*, *triste*) i mnogiej (*buoni*/*e*, *tristi*) • rodzaj przymiotników zakończonych na *-ista*, *-cida*, *-ita*, np. *una pittrice surrealista*, *un comportamento ipocrita* Przymiotniki nieodmienne, np. *rosa*, *blu*, *pari*, *dispari*
Liczba pojedyncza i mnoga przymiotnika	Liczba pojedyncza i mnoga przymiotnika • przymiotniki odrzeczownikowe, np. *bilancio annuale*, *carne bovina*, *luce solare*
Regularne stopniowanie przymiotników (stopień wyższy, najwyższy, niższy, najniższy, równy)	Regularne stopniowanie przymiotników (stopień wyższy, najwyższy, niższy, najniższy, równy)

Najczęstsze formy nieregularne, np. *buono – migliore – ottimo*	Formy nieregularne, np. *buono – migliore – ottimo*, *supremo*, *infimo* • intensyfikacja znaczenia przymiotnika w stopniu równym – przez powtórzenie przymiotnika, np. *un abbraccio forte forte, sembrava piccolo piccolo* – przez dodanie przymiotników i przysłówków ilościowych, np. *Tuo figlio è assai intelligente. Ero tutto assorto nei miei pensieri.* • wyrażenia frazeologiczne, np. *bagnato fradicio*
Miejsce przymiotnika w zdaniu, zmiana miejsca przymiotnika i jego znaczenie, np. *un amico vecchio – un vecchio amico*	Miejsce przymiotnika w zdaniu, zmiana miejsca przymiotnika i jego znaczenie, np. *un impiegato alto – un alto impiegato* Przymiotnik użyty jako przysłówek, np. *vestire elegante*
ZAIMEK	
Zaimki osobowe w funkcji: • podmiotu • dopełnienia bliższego • dopełnienia dalszego Formy akcentowane i nieakcentowane zaimków Funkcja zaimka *lo* w odniesieniu do całego zdania, np. *Tutti lo sanno.* Zaimki podwójne i ich miejsce w zdaniu Zaimki osobowe w funkcji dopełnienia bliższego w czasach złożonych	Zaimki osobowe w funkcji: • podmiotu • dopełnienia bliższego • dopełnienia dalszego Formy akcentowane i nieakcentowane zaimków Funkcja zaimka *lo* w odniesieniu do całego zdania, np. *Tutti lo sanno. Ho parlato con Luigi, tutti l'hanno notato.* Użycie form zaimków dopełnienia dalszego *gli* oraz *loro* Zaimki podwójne i ich miejsce w zdaniu Zaimki osobowe w funkcji dopełnienia bliższego w czasach złożonych
Zaimki wskazujące rzeczowne i przymiotne *questo*, *quello* i ich formy • zaimki wskazujące użyte z przysłówkami *qui*, *qua* oraz *lì*, *là*, np. *Sono due automobili molto belle: comprare questa qui o quella là?* Zaimek wskazujący *stesso*	Zaimki wskazujące rzeczowne i przymiotne *questo*, *quello* i ich formy • zaimki wskazujące użyte z przysłówkami *qui*, *qua* oraz *lì*, *là,* np. *Sono due automobili molto belle: comprare questa qui o quella là?* Zaimek wskazujący *stesso* Formy: *tale*, *ciò*
Zaimki dzierżawcze rzeczowne i przymiotne	Zaimki dzierżawcze rzeczowne i przymiotne

• zaimek dzierżawczy w funkcji rzeczownika, np. *i miei = i miei genitori*	• zaimek dzierżawczy w funkcji rzeczownika, np. *i miei = i miei genitori* • użycie form *altrui*, *proprio*
Zaimki pytające • rzeczowne, np. *Chi è arrivato?* • przymiotne, np. *Quale colore preferisci?*	Zaimki pytające • rzeczowne, np. *Chi è arrivato?* • przymiotne, np. *Quale colore preferisci?*
Zaimki nieokreślone rzeczowne i przymiotne, np. *alcuno*, *nessuno*, *tanto*, *molto*, *troppo*, *parecchio*, *diverso*, *vario*, *altro*, *certo*, *tutto* Zaimki nieokreślone rzeczowne, np. *uno*, *qualcuno*, *ognuno*, *qualcosa*, *niente*, *nulla*	Zaimki nieokreślone rzeczowne i przymiotne np. *alcuno*, *nessuno*, *tanto*, *molto*, *troppo*, *parecchio*, *altrettanto*, *diverso*, *vario*, *altro*, *certo*, *tutto*, *ciascuno* Zaimki nieokreślone rzeczowne, np. *uno*, *qualcuno*, *chiunque*, *qualcosa*, *niente*, *nulla*
Zaimki względne proste (*che*, *chi*, *cui*) i złożone (*il/la quale*)	Zaimki względne proste (*che*, *chi*, *cui*) i złożone (*il/la quale*) • użycie zaimka względnego w funkcji zaimka dzierżawczego, np. *Ho conosciuto una ragazza il cui padre è ministro.*
Cząstki *ci*, *ne* i ich miejsce w zdaniu • cząstka *ci* odpowiadająca strukturze *a/in questo*, np. *Ci penso io. Ci credo.* • cząstka *ne* odpowiadająca strukturze *di/da questo*, np. *Che ne dici di andare a teatro?*	Cząstki *ci*, *vi*, *ne* i ich miejsce w zdaniu • cząstka *ci* odpowiadająca strukturze *a/in questo*, np. *Non ci fare caso. Non ci capisco nulla.* • cząstka *ne* odpowiadająca strukturze *di/da questo*, np. *Ne ho sentito parlare.*
LICZEBNIK	
Liczebniki główne, np. *uno*, *due*, *tre* Liczebniki porządkowe, np. *primo*, *secondo*, *terzo* • liczebniki zbiorowe, np. *paio*, *coppia* • oznaczanie wielokrotności, np. *doppio*	Liczebniki główne Liczebniki porządkowe • liczebniki zbiorowe, np. *paio*, *coppia*, *dozzina*, *ventina* • oznaczanie wielokrotności, np. *doppio*, *triplo* • liczebniki w funkcji rzeczownika, np. *il Duecento* • oznaczanie ułamków, np. *due terzi*
PRZYSŁÓWEK	
Podstawowe przysłówki czasu, np. *adesso*, miejsca, np. *qui*, i sposobu, np. *velocemente* Formy regularne i nieregularne przysłówków zakończonych na *-mente* *Molto*, *poco*, *tanto*, *troppo* w funkcji przysłówka Najczęstsze wyrażenia przysłówkowe, np. *all'improvviso*, *di tanto in tanto*, *a volte*	Podstawowe przysłówki czasu, np. *adesso*, miejsca, np. *qui*, i sposobu, np. *velocemente* Formy regularne i nieregularne przysłówków zakończonych na *-mente* *Molto*, *poco*, *tanto*, *troppo* w funkcji przysłówka Wyrażenia przysłówkowe, np. *d'ora in poi*, *di frequente*

Stopniowanie przysłówków – formy regularne i nieregularne	Stopniowanie przysłówków – formy regularne i nieregularne
PRZYIMEK I SPÓJNIK	
Przyimki proste, np. *a*, *di* Przyimki ściągnięte, np. *del*, *sullo* Najczęstsze wyrażenia przyimkowe, np. *a sinistra di*, *di fronte a* Przyimki pochodzące od innych części mowy, np. *secondo*, *presso*	Przyimki proste, np. *a*, *di* Przyimki ściągnięte, np. *del*, *sullo* Wyrażenia przyimkowe, np. *in quanto a*, *a favore di*, *in conseguenza di* Przyimki pochodzące od innych części mowy, np. *secondo*, *tranne*, *escluso*
Podstawowe spójniki współrzędne, np. *e*, *o* Podstawowe spójniki podrzędne, np. *perché*, *quando* Najczęstsze wyrażenia spójnikowe, np. *anche se*, *dopo che*	Spójniki współrzędne, np. *e*, *oppure* Spójniki podrzędne, np. *perché*, *quando* Wyrażenia spójnikowe, np. *per il fatto che*, *di modo che*, *dal momento che*
CZASOWNIK	
Czasowniki regularne i nieregularne, odmiana I, II, III koniugacji • czasowniki posiłkowe *essere* i *avere* • czasowniki i wyrażenia czasownikowe nieosobowe, np. *piove*, *nevica*, *bisogna*, *è necessario, succede* • użycie i funkcja czasownika *piacere*	Czasowniki regularne i nieregularne, odmiana I, II, III koniugacji • czasowniki posiłkowe *essere*, *avere*, *andare*, *venire* • czasowniki i wyrażenia czasownikowe nieosobowe, np. *piove*, *nevica*, *bisogna*, *è necessario, avviene*, *capita* • użycie i funkcja czasownika *piacere*
Odmiana czasowników zwrotnych, np. *lavarsi* Odmiana czasowników zwrotnych w strukturach z czasownikami modalnymi, np. *devo svegliarmi / mi devo svegliare*	Odmiana czasowników zwrotnych, np. *lavarsi* Odmiana czasowników zwrotnych w strukturach z czasownikami modalnymi, np. *devo svegliarmi / mi devo svegliare*
Wieloznaczność czasowników, np. *fare*, *mettere*, *essere*, *avere*, *prendere* Opozycje znaczeniowe czasowników, np. *dire/parlare*, *guardare/vedere*, *ascoltare/sentire*, *andare/venire*	Wieloznaczność czasowników, np. *fare*, *mettere*, *essere*, *avere*, *prendere* Opozycje znaczeniowe czasowników, np. *dire/parlare*, *guardare/vedere*, *ascoltare/sentire*, *andare/venire*
Konstrukcje: *far fare*, *lasciar fare*	Konstrukcje: *far fare*, *lasciar fare*
Czasowniki przechodnie i nieprzechodnie, np. *dare*, *dormire*	Czasowniki przechodnie i nieprzechodnie Czasowniki nieprzechodnie użyte jako przechodnie z dopełnieniem bliższym, np. *saltare, sbarcare, volare*
	Wyrażenia czasownikowe, np. *andarsene*, *farcela*, *cavarsela*, *sentirsela*
Strona czynna czasownika w czasach: *presente*, *passato prossimo*, *imperfetto*, *futuro semplice*, *trapassato prossimo*	Strona czynna i bierna czasownika w czasach: *presente*, *passato prossimo*,

Strona bierna czasownika w czasach: *presente*, *passato prossimo*, *imperfetto*, *futuro semplice*	*imperfetto*, *futuro semplice*, *futuro anteriore*, *trapassato prossimo*
	Użycie czasowników *venire* i *andare* jako posiłkowych w stronie biernej, np. *Il libro va letto.*
Forma bezosobowa w czasie teraźniejszym i w *imperfetto*, np. *si dice che*, *si parlava* *Si passivante* w czasie teraźniejszym, np. *Si fanno le spese.*	Forma bezosobowa, np. *si dice che*, *si è contenti*, *si parlava*, *si è andati* *Si passivante*, np. *Si sono scattate le foto. Si diranno le bugie.*
TRYBY I CZASY	
Tryb oznajmujący: • czas teraźniejszy (*presente indicativo*) • czasy przeszłe (*passato prossimo*, *imperfetto*, *trapassato prossimo*) • czas przyszły (*futuro semplice*) • konstrukcja peryfrastyczna *stare* + *gerundio* • konstrukcja *stare per* + bezokolicznik	Tryb oznajmujący: • czas teraźniejszy (*presente indicativo*) • czasy przeszłe (*passato prossimo*, *imperfetto*, *trapassato prossimo*) • czasy przyszłe (*futuro semplice*, *futuro anteriore*) • konstrukcja peryfrastyczna *stare* + *gerundio* • konstrukcja *stare per* + bezokolicznik • użycie modalne *futuro*: *saranno le otto* • użycie czasu przeszłego *imperfetto* w funkcji trybu przypuszczającego, np. *Facevi meglio a stare zitto.*
Tryb rozkazujący w formie bezpośredniej oraz grzecznościowej (*imperativo diretto e indiretto*) • miejsce zaimków osobowych w trybie rozkazującym, np. *Dimmi! Mi dica!*	Tryb rozkazujący w formie bezpośredniej oraz grzecznościowej (*imperativo diretto e indiretto*) • miejsce zaimków osobowych w trybie rozkazującym
Tryb przypuszczający (*condizionale semplice*)	Tryb przypuszczający (*condizionale semplice i condizionale composto*) • użycie *condizionale* do wyrażenia *futuro nel passato*, np. *Ha detto che sarebbe venuto.*
Tryb łączący (*congiuntivo*): • *congiuntivo presente* • *congiuntivo passato* podstawowych czasowników	Tryb łączący (*congiuntivo*): • *congiuntivo presente* • *congiuntivo passato* • *congiuntivo imperfetto* • *congiuntivo trapassato*
Formy implicytne (*forme implicite*): • *gerundio presente*	Formy implicytne (*forme implicite*): • *gerundio presente* i *passato* • *participio passato*

	• *infinito presente* i *passato*
Zgodność czasów • zdanie główne w czasie teraźniejszym	Zgodność czasów • zdanie główne w czasie teraźniejszym • zdanie główne w czasie przeszłym • zdanie główne w czasie przyszłym
Zgodność czasów i trybów w okresie warunkowym • hipoteza prosta, np. *Se ho tempo, vengo*. *Se riuscirò ti accompagnerò io*. • hipoteza niemożliwa do spełnienia odnosząca się do przeszłości: *se + imperfetto / imperfetto*, np. *Se lo sapevo non ci andavo.*	Zgodność czasów i trybów w okresie warunkowym • hipoteza prosta, np. *Se ho tempo, vengo. Se riuscirò ti accompagnerò io.* • hipoteza możliwa do spełnienia: *se + congiuntivo imperfetto / condizionale semplice* • hipoteza niemożliwa do spełnienia odnosząca się do przeszłości: *se + congiuntivo trapassato / condizionale composto*, *se + congiuntivo trapassato / condizionale semplice*; *se + imperfetto / imperfetto* • hipoteza możliwa do spełnienia wyrażona za pomocą *gerundio*, np. *Essendo ricco lo comprerei.* • pozostałe możliwe warianty okresu warunkowego
Mowa niezależna i zależna z czasownikiem głównym w czasie teraźniejszym	Mowa niezależna i zależna z czasownikiem głównym w czasie teraźniejszym i przeszłym
ZDANIE POJEDYNCZE	
Zdanie oznajmujące	Zdanie oznajmujące
Zdanie pytające z np. *dove, quando, chi, che cosa, perché, quanto*	Zdanie pytające z np. *dove, quando, chi, che cosa, perché, quanto*
Zdanie rozkazujące • zdanie rozkazujące przeczące, np. *Non gridare! Non gridi!* • miejsce zaimków w zdaniu rozkazującym, np. *Dimmi! Mi scusi!*	Zdanie rozkazujące • zdanie rozkazujące przeczące • miejsce zaimków w zdaniu rozkazującym
Zdanie przeczące • podwójne przeczenie, np. *Non ho visto nessuno.*	Zdanie przeczące • podwójne przeczenie, np. *Non ho visto nessuno.* • brak podwójnego przeczenia w zależności od miejsca zaimka nieokreślonego *nessuno*, *niente*, *mai*
Konstrukcje bezokolicznikowe • z czasownikami *dovere*, *potere*, *volere*	Konstrukcje bezokolicznikowe • z czasownikami *dovere*, *potere*, *volere*

• z czasownikami *fare*, *lasciare* • *stare per* + bezokolicznik • z czasownikami i wyrażeniami czasownikowymi nieosobowymi, np. *bisogna*, *è necessario*	• z czasownikami *fare*, *lasciare* • *stare per* + bezokolicznik • z czasownikami i wyrażeniami czasownikowymi nieosobowymi, np. *bisogna*, *è necessario* • konstrukcja typu: *dopo aver fatto*
ZDANIE ZŁOŻONE	
Podział na zdania złożone współrzędnie i podrzędnie	Podział na zdania złożone współrzędnie i podrzędnie
	Zdanie podmiotowe z *che* + *congiuntivo*, np. *È inutile che tu lo faccia.* oraz z bezokolicznikiem, np. *Si spera di ritrovarli.*
Zdanie dopełnieniowe z czasownikiem osobowym i z bezokolicznikiem, np. *Penso che lui sia ricco. Penso di partire.*	Zdanie dopełnieniowe z czasownikiem osobowym i z bezokolicznikiem, np. *Penso che lui sia ricco. Penso di partire.*
Zdanie względne z *chi*, *che*, *cui*, *il quale*, *dove*, np. *La donna da cui abiti è francese.*	Zdanie względne z *chi*, *che*, *cui*, *il quale*, *dove* • forma bezokolicznikowa zdania względnego z użyciem struktury: *preposizione* + *chi*/*cui* + bezokolicznik, np. *Non riesco a trovare una persona con cui dividere l'appartamento.* • użycie imiesłowu w funkcji zdania względnego, np. *Le domande pervenute (=che sono pervenute) in ritardo non saranno esaminate.*
Zdanie czasowe z *mentre*, *quando*, *appena*, *dopo che*, *prima che* Zdanie czasowe bezokolicznikowe z *prima di*, np. *Prima di partire vengo a trovarti.*	Zdanie czasowe z *mentre*, *quando*, *appena*, *dopo che*, *prima che, finché* • zdania czasowe bezokolicznikowe po wyrażeniach spójnikowych: *fino a*, *prima di*, *dopo* + bezokolicznik, np. *Prima di uscire voglio finire quel lavoro. Ha riso fino a star male.* • zdanie czasowe imiesłowowe, np. *Arrivato a Londra, ha cercato un posto da alloggiare.*
Zdanie przyczynowe wprowadzone przez *perché*, *visto che* • z użyciem trybu warunkowego dla wyrażenia możliwości, hipotezy, pragnienia, np. *Passate a casa mia perché vorrei rivedervi.*	Zdanie przyczynowe wprowadzone przez *perché*, *poiché*, *visto che*, *dato che*, *dal momento che*, *siccome* • z użyciem trybu warunkowego dla wyrażenia możliwości, hipotezy, pragnienia, np. *Passate a casa mia perché vorrei rivedervi.*

Zdanie celowe z *per*, np. *Te lo dico per informarti.* Zdanie celowe z wyrażeniami: *a*, *di*, *da*, np. *Dammi un libro da leggere.*	Zdanie celowe z *perché*, *affinché*, *per* Zdanie celowe z wyrażeniami: *a*, *di*, *da*, *al fine di*, np. *Preparatevi a partire. Dammi un libro da leggere.*
Zdanie skutkowe z *che*, *così...che*, *tanto...che*, np. *È così bella che mi sono innamorato di lei.* • zdanie skutkowe wprowadzone przez spójnik *per*, np. *È abbastanza intelligente per capire.*	Zdanie skutkowe z *che*, *così...che*, *tanto...che*, *così ... da*, *per*.
Zdanie przyzwalające z *anche se*, *nonostante*, np. *Anche se piove andiamo al mare. Esco nonostante mi senta male.*	Zdanie przyzwalające z *anche se*, *nonostante*, *sebbene*, *benché* Zdanie przyzwalające wprowadzone przez *pur*, *pure*, *anche* + *gerundio*, np. *Pur avendo fatto una corsa, abbiamo perso il treno.*
Zdanie porównawcze z *così... come*, *tanto... quanto*, *più... di*, *meno... di*, np. *Lui è tanto bello quanto interessante.*	Zdanie porównawcze z *così... come*, *tanto... quanto, più... di*, *meno... di*
Zdanie sposobu z *gerundio*, np. *Sono uscito di casa correndo.*	Zdanie sposobu z *gerundio* Zdanie sposobu z użyciem *come se*, np. *Correva come se avesse paura.*
Zdanie wykluczające: *senza* + bezokolicznik, np. *Ha parlato senza riflettere.*	Zdanie wykluczające: *senza* + bezokolicznik, np. *Ha parlato senza riflettere.* Zdanie wykluczające z wyrażeniami *senza che* i *tranne che*, np. *Abbiamo fatto tardi, senza che nessuno lo abbia notato. Non dirò niente, tranne che non sia costretto.*
Zdanie warunkowe z *a condizione che*	Zdanie warunkowe z: *a patto che, a condizione che, nel caso che*
Zdania okresu warunkowego • hipoteza prosta • hipoteza niemożliwa do spełnienia wyrażona za pomocą *imperfetto*	Zdania okresu warunkowego – wszystkie warianty
Zdania w mowie zależnej, wyrażające pytanie bądź wątpliwość, np. *Dimmi perché l'hai fatto? Non so se partire.*	Zdania w mowie zależnej, wyrażające pytanie bądź wątpliwość, np. *Dimmi perché l'hai fatto? Non so se partire.*

W tekstach na rozumienie ze słuchu oraz rozumienie tekstów pisanych mogą wystąpić środki gramatyczne spoza powyższej listy. Znajomość takich środków nie będzie jednak warunkowała poprawnego rozwiązania zadań egzaminacyjnych.

POZIOM DWUJĘZYCZNY

RZECZOWNIK

1. Typy morfologiczne rzeczowników włoskich: rzeczowniki zakończone na *-o*, *-a*, *-e*; podział rzeczowników według rodzaju
   - rzeczowniki rodzaju męskiego i żeńskiego zakończone na *-o* (np. *il tempo*, *la mano*);
   - rzeczowniki rodzaju żeńskiego zakończone na *-a* (np. *la pioggia*);
   - rzeczowniki rodzaju męskiego zakończone na *-a* (np. *il poeta*, *il problema*)
   - rzeczowniki rodzaju męskiego i żeńskiego zakończone na *-i* (np. *il brindisi*, *la crisi*);
   - rzeczowniki rodzaju męskiego i żeńskiego zakończone na *-e* (np. *il mare*, *la chiave*)
2. Zasady tworzenia liczby mnogiej rzeczowników
   - rzeczowniki rodzaju męskiego i żeńskiego zakończone na *-o* > *-i* (np. *il giardino* > *i giardini*; *la mano* > *le mani*)
   - rzeczowniki rodzaju żeńskiego zakończone na *-a* > *-e* (np. *la porta* > *le porte*)
   - rzeczowniki rodzaju męskiego zakończone na *-a* > *-i* (np. *il problema* > *i problemi*)
   - rzeczowniki rodzaju męskiego i żeńskiego zakończone na *–e* > *-i* (np. *il fiume* > *i fiumi*; *la notte* > *le notti*)
3. Przypadki szczególne tworzenia liczby mnogiej rzeczowników
   - rzeczowniki zakończone na *-ca*, *-ga* (np. *la mosca*, *il/la collega*); na *-cia*, *-gia* (np. *la camicia*, *la valigia*)
   - rzeczowniki zakończone na *-co*, *-go* (np. *il cuoco*, *l'albergo*)
   - rzeczowniki zakończone na *-cie*, *-gie*, *-glie* (np. *la superficie*, *l'effigie*, *la moglie*)
   - rzeczowniki zakończone na *-ìo* (*i* akcentowane, np. *il mormorìo*)
   - rzeczowniki o nieregularnej liczbie mnogiej (np. *il bue* > *i buoi*)
   - rzeczowniki nieodmienne (np. *il bar*)
   - rzeczowniki zmieniające rodzaj w liczbie mnogiej (np. *l'uovo* > *le uova*)
   - rzeczowniki mające dwie formy liczby mnogiej: *nomi sovrabbondanti* (np. *il muro* > *i muri, le mura*)
   - rzeczowniki mające tylko jedną liczbę: *singularia tantum* (np. *il coraggio*) oraz *pluralia tantum* (np. *le mutande*)
4. Zasady tworzenia rodzaju żeńskiego rzeczowników
   - rodzaj męski *-o* > rodzaj żeński *-a* (np. *nonno* > *nonna*)
   - rodzaj męski *-o* > rodzaj żeński *-essa* (np. *avvocato* > *avvocatessa*)
   - rodzaj męski *-e* > rodzaj żeński *-a* (np. *padrone* > *padrona*)
   - rodzaj męski *-e* > rodzaj żeński *-essa* (np. *studente* > *studentessa*)
   - rodzaj męski *-a* > rodzaj żeński *-essa* (np. *poeta* > *poetessa*)
   - rodzaj męski *-tore* > rodzaj żeński *-trice* (np. *lettore* > *lettrice*)
5. Przypadki szczególne tworzenia rodzaju żeńskiego rzeczowników
   - odrębne formy rodzaju żeńskiego (np. *il marito* > *la moglie*)
   - rzeczowniki mające jedną formę dla obu rodzajów
     a) *nomi di genere comune*
        - zakończone na *-ente*, *-ante* (np. *il/la cantante*)
        - zakończone na *-e* (np. *il/la parente*)
        - zakończone na *-a* (np. *il/la collega*)
        - zakończone na *-ista* (np. *il/la pianista*)
     b) *nomi promiscui*: (np. *la volpe, il delfino maschio* / *femmina*)

6. Rzeczowniki złożone: ich forma i zasady tworzenia liczby mnogiej (np. *il cavolfiore*, *la banconota*, *l'asciugamano*, *il portaombrelli*, *il senzatetto*); złożenia z *capo-* (np. *il capotreno*)

RODZAJNIK

1. Formy rodzajnika określonego, nieokreślonego i cząstkowego
2. Zasady użycia rodzajników: wybór między rodzajnikiem nieokreślonym a określonym, opuszczanie rodzajnika
   - zasady użycia rodzajnika z nazwami własnymi (np. *i Rossi*, *il Boccaccio*) oraz nazwami geograficznymi (np. *l'Italia*, *il Lazio*, *la Sicilia*; *Roma*, *la Roma di un tempo*)
   - zasady użycia rodzajnika w datach, z nazwami miesięcy i dniami tygodnia
   - zasady opuszczenia rodzajnika przed rzeczownikiem
   - pominięcie rodzajnika w związkach frazeologicznych (np. *avere fame, avere paura*)

PRZYMIOTNIK

1. Typy przymiotników włoskich
   - przymiotniki zakończone na *-o / -a* (np. *nuovo*)
   - przymiotniki zakończone na *-e* (np. *triste*)
   - przymiotniki zakończone na *-ista* (np. *egoista*)
2. Regularne tworzenie rodzaju żeńskiego i liczby mnogiej
3. Przypadki szczególne tworzenia rodzaju żeńskiego i liczby mnogiej
   - przymiotniki zakończone na *-co*, *-go*, *-io*, *-ìo* (np. *bianco*, *lungo*, *vario*, *natìo*)
   - odmiana i zasady użycia przymiotników *bello*, *buono*, *grande*, *santo*
   - przymiotniki nieodmienne (np. *pari*, *perbene*)
   - przymiotniki złożone (np. *latino-americano*)
   - przymiotniki koloru
     - regularne (np. *rosso*)
     - nieodmienne (np. *rosa*)
     - złożone (np. *grigio-verde*, *verde chiaro*, *verde acqua*)
4. Miejsce przymiotnika względem rzeczownika w powiązaniu ze znaczeniem (np. *una certa notizia* : *una notizia certa*)
5. Stopniowanie przymiotników
   - tworzenie form regularnych stopnia równego (*grado comparativo di uguaglianza*), wyższego i niższego (*grado comparativo di maggioranza, minoranza*) i najwyższego (*grado superlativo relativo*)
   - formy nieregularne stopnia wyższego i najwyższego (np. *migliore*, *ottimo*; *maggiore*, *massimo*)
   - struktura porównania: użycie *di* / *che*
   - tworzenie stopnia *superlativo assoluto*: przyrostek *-issimo*, *-errimo* (np. *bellissimo*, *celeberrimo*), przedrostki *arci-*, *extra-*, *iper-*, *stra-*, *super-*, *ultra-* (np. *straricco*, *ultraveloce*), przysłówki intensyfikujące (np. *molto*, *tanto*), reduplikacja przymiotnika (np. *piccolo piccolo*), wyrażenia frazeologiczne (np. *stanco morto*)
6. Przymiotnik użyty rzeczownikowo (np. *il bello*) i przysłówkowo (np. *parlare forte*)

ZAIMEK PRZYMIOTNY

1. Zaimki dzierżawcze (*aggettivi possessivi*)
   - formy i zasady użycia zaimków dzierżawczych

- użycie zaimków dzierżawczych z rzeczownikami oznaczającymi pokrewieństwo
- zasady użycia zaimków dzierżawczych w mowie zależnej i niezależnej
- użycie zaimków *altrui, proprio*

2. Zaimki wskazujące (*aggettivi dimostrativi*)
   - formy i zasady użycia zaimków wskazujących *questo, quello*; formy wzmocnione przysłówkami *qui/ qua*, *lì/ là*
   - zasady użycia zaimków wskazujących w mowie zależnej i niezależnej
   - użycie zaimka *stesso*
3. Zaimki nieokreślone (*aggettivi indefiniti*): formy i użycie takich zaimków nieokreślonych, jak np. *alcuno, nessuno, tanto, molto, troppo, parecchio, altrettanto, diverso, vario, altro, certo, tutto, ciascuno*
4. Zaimki pytające i wykrzyknikowe (*aggettivi interrogativi ed esclamativi*): *quale*, *che*

ZAIMEK RZECZOWNY

1. Zaimki dzierżawcze rzeczowne (*pronomi possessivi*): formy i użycie
2. Zaimki wskazujące rzeczowne (*pronomi dimostrativi*): formy i użycie
3. Zaimki nieokreślone rzeczowne (*pronomi indefiniti*): formy i użycie; formy będące wyłącznie zaimkami rzeczownymi (np. *uno, qualcuno, ognuno, chiunque, qualcosa, niente, nulla, altri*)
4. Zaimki pytające i wykrzyknikowe (*pronomi interrogativi ed esclamativi*): *chi, che*
5. Zaimki względne (*pronomi relativi*)
   - formy proste, nieodmienne zaimków względnych (*chi*, *cui*, *che*, *dove*)
   - formy złożone, odmienne zaimków względnych (*il quale*)
   - użycie zaimków względnych

ZAIMEK OSOBOWY

1. Zaimki w funkcji podmiotu, dopełnienia bliższego i dalszego
2. Formy akcentowane (mocne) i nieakcentowane (słabe) zaimków (*pronomi tonici e atoni*)
3. Miejsce zaimków osobowych dopełnienia bliższego i dalszego względem czasownika; przypadki szczególne: zaimki w połączeniu z bezokolicznikiem, z czasownikami modalnymi, imiesłowem *gerundio* i trybem rozkazującym
4. Formy złożone zaimków
5. Formy grzecznościowe *Lei, Loro* i zasady ich użycia
6. *Particelle pronominali*: *ci, vi, ne* i zasady ich użycia
7. Odniesienie do zdania lub jego części: zaimek *lo*
8. Zasady użycia zaimków osobowych w mowie zależnej i niezależnej

LICZEBNIK

1. Liczebniki główne
2. Zasady tworzenia liczebników porządkowych
3. Liczebniki główne w funkcji rzeczownika (np*. il Novecento*)
4. Liczebniki zbiorowe (np. ventina)
5. Oznaczanie wielokrotności (np. *doppio*)
6. Oznaczanie ułamków (np. *tre quarti*)

CZASOWNIK

1. Podział czasowników na grupy: czasowniki zakończone na *-are*, *-ere*, *-ire*

2. Tryby osobowe (*modi finiti*): *indicativo*, *imperativo*, *condizionale*, *congiuntivo*
3. Tryby nieosobowe (*modi indefiniti*): *infinito*, *gerundio*, *participio*
4. Czasy proste i złożone: zasada tworzenia czasów złożonych
5. Czasowniki posiłkowe *avere* i *essere*
6. Odmiana czasowników regularnych i nieregularnych
7. Czasowniki modalne (*volere, potere, dovere*)
8. Odmiana czasowników zwrotnych (np. *chiamarsi*); czasowniki zwrotne w strukturach z czasownikami modalnymi
9. Forma nieosobowa czasownika: *si impersonale*
10. Użycie czasów
    - wartości i kontekst użycia wszystkich czasów w trybach *indicativo*, *condizionale*, *congiuntivo*
    - wartości modalne czasów *futuro semplice* i *futuro composto* (np. *saranno le otto, sarà uscito*)
    - wartość modalna czasu *imperfetto* (np. *Facevo meglio a stare zitto.*)
    - zasady użycia czasów złożonych
    - zasady następstwa czasów
    - zasady następstwa czasów w mowie zależnej i niezależnej
11. Zasady użycia czasowników posiłkowych *essere* i *avere*; użycie czasownika posiłkowego w czasownikach przechodnich i nieprzechodnich. Zasady uzgadniania imiesłowu *participio passato*
12. Tworzenie strony biernej: struktura zdania w stronie biernej; użycie *si passivante*. Użycie czasownika posiłkowego w stronie biernej: *essere* a *venire* i *andare*
13. Rekcja czasownika z uwzględnieniem różnic między językiem włoskim a polskim (np. *aspettare qu* : *czekać na kogoś*)
14. Konstrukcje bezokolicznikowe (np. *bisogna*, *è necessario*) i kauzatywne (*far fare*)
15. Wyrażenia czasownikowe (np. *metterci*, *volerci*, *farcela*, *andarsene*)

PRZYIMEK

1. Przyimki proste i formy przyimkowe ściągnięte (*preposizioni articolate*); zasady użycia przyimków; przyimek a rekcja czasownika i przymiotnika w ujęciu kontrastywnym (np. *fiero di*, *contento di*; *cominciare a*)
2. Inne części mowy użyte jako przyimki: przysłówki (np. *dietro*), przymiotniki (np. *lungo*), formy czasownikowe (np. *escluso*)
3. Wyrażenia przyimkowe (np. *a favore di*, *per colpa di*)

PRZYSŁÓWEK

1. Rodzaje przysłówków: przysłówki czasu, miejsca, sposobu; przysłówki ilościowe; przysłówki modalne (*avverbi di affermazione*, *negazione*, *dubbio*); przysłówki pytajne. Podstawowe formy i zasady użycia przysłówków
2. Zasady tworzenia przysłówków sposobu
    - regularnych zakończonych na *-mente* (np. *felicemente*)
    - nieregularnych zakończonych na *-oni* (np. *ginocchioni*)
3. Stopniowanie przysłówków: stopień równy, niższy, wyższy i najwyższy, *superlativo assoluto*. Formy nieregularne pochodzące z łaciny (np. *meglio*)
4. Wyrażenia przysłówkowe (np. *d'ora in poi*, *all'improvviso*, *di corsa*)

SPÓJNIK

1. Spójniki współrzędne i tworzenie zdań współrzędnie złożonych
2. Spójniki podrzędne i tworzenie zdań podrzędnie złożonych
3. Wyrażenia spójnikowe (np. *per il fatto che*, *di modo che*, *dal momento che*)

SKŁADNIA

1. Relacje w obrębie zdania prostego: podmiot, orzeczenie, dopełnienie bliższe i dalsze, podstawowe okoliczniki: lokalizacja w czasie i przestrzeni, przyczyna, skutek, przyzwolenie; podstawowe struktury przyimkowe w połączeniu z nazwami miejsc i jednostkami czasu
2. Zdanie proste: struktury oznajmujące, przeczące, pytające, wykrzyknikowe
3. Składnia emfatyczna (np. *Marco, l'ho visto ieri.* / *L'ho visto ieri, Marco*.)
4. Zdania podrzędne: ich formy i struktura
   - zdania podmiotowe (np. *Che tu venga ci fa piacere*.)
   - zdania dopełnieniowe spójnikowe (*che*) i bezspójnikowe (z bezokolicznikiem) (np. *penso che*… / *penso di*…)
   - zdania względne
   - zdania okolicznikowe
     – czasu (spójnikowe np. *quando*, *mentre*, *dopo che*, *prima che* i bezspójnikowe z *gerundio*, *dopo* / *prima* + bezokolicznik)
     – przyczyny (spójnikowe np. *perché*, *siccome* i bezspójnikowe z *gerundio* i *participio*)
     – skutku (spójnikowe np. *così… che*, *tanto… che*, *talmente… che* i bezspójnikowe z *così… da* + bezokolicznik)
     – celu (spójnikowe np. *affinché*, *perché* i bezspójnikowe z *per* + bezokolicznik)
     – przyzwolenia (spójnikowe np. *anche se*, *nonostante*, *sebbene*, *benché* i bezspójnikowe z *pur* + *gerundio*)
     – porównania (*come se*)
     – sposobu (z *gerundio*)
     – wykluczenia (spójnikowe np. *senza che* i bezspójnikowe z *senza* + bezokolicznik)
5. Formy okresu warunkowego
   - hipoteza prosta (*se* + *futuro* lub *presente* / *futuro* lub *presente*)
   - hipoteza możliwa do spełnienia (*se* + *congiuntivo imperfetto* / *condizionale presente*)
   - hipoteza niemożliwa do spełnienia (*se* + *congiuntivo trapassato* / *condizionale passato*; struktura używana w języku mówionym *se* + *imperfetto* / *imperfetto*)
   - zdania warunkowe z: *a patto che*, *a condizione che*
6. Mowa zależna i niezależna: zasady przekształcania mowy wprost na mowę zależną
7. Zdania bezokolicznikowe i imiesłowowe.

PODSTAWY SŁOWOTWÓRSTWA

1. Tworzenie rzeczowników przez dodanie rodzajnika do innych części mowy (*il sapere*, *il bello*)
2. Derywacja przedrostkowa i przyrostkowa
   - podstawowe przyrostki derywacji odczasownikowej (np. *migliorare* > *miglioramento*, *produrre* > *produzione*)
   - podstawowe przyrostki derywacji odrzeczownikowej (np. *benzina* > *benzinaio*, *nazione* > *nazionale*)
   - podstawowe przyrostki derywacji odprzymiotnikowej (np. *bello* > *bellezza*)

- podstawowe przyrostki intensyfikujące (np. *super-*, *iper-*), przeczące (np. *scontento*, *illegale*, *irregolare*), reduplikujące (np. *rifare*, *ridire*)

3. Tworzenie zrostów (np. *aspirapolvere*, *posacenere*) i wyrazów złożonych (np. *conferenza stampa*, *viaggio lampo*)
4. Tworzenie form zdrobniałych i zgrubiałych (np. *libro* > *libricino*, *librone*), form pieszczotliwych (np. *boccuccia*) i pejoratywnych (np. *ragazzaccio*)

	Nr strony/stron w Informatorze	*Zakres zmiany*
3	12; 142	Część ustna egzaminu

Zakres środków leksykalno-gramatycznych na egzaminie bez określania poziomu jest oceniany w odniesieniu do poziomu B1 (w skali *ESOKJ*).
Zakres środków leksykalno-gramatycznych na egzaminie na poziomie dwujęzycznym jest oceniany w odniesieniu do poziomu B2+ (w skali *ESOKJ*).

	Nr strony/stron w Informatorze	*Zakres zmiany*
4	15-30; 109-116; 144-156	Ogólna charakterystyka egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego Część pisemna (poziom podstawowy, rozszerzony i dwujęzyczny)

W **części pisemnej** egzaminu na poziomie podstawowym i rozszerzonym umiejętność rozumienia ze słuchu sprawdzana jest za pomocą
wyłącznie zadań zamkniętych, np.:

- wybór wielokrotny
- dobieranie
- prawda/fałsz;

LUB
zadań zamkniętych, np.:

- wybór wielokrotny
- dobieranie ORAZ

zadań otwartych, np.:

- zdania/tekst z lukami
- odpowiedzi na pytania.

Liczba zadań: 15 zadań (3–4 wiązki, w tym możliwa 1 wiązka z zadaniami otwartymi).

Długość wypowiedzi pisemnej na poziomie podstawowym: 80-130 wyrazów. Jeżeli wypowiedź zawiera 60 wyrazów lub mniej, jest oceniana wyłącznie w kryterium treści. W pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów.
Długość wypowiedzi pisemnej w arkuszu dla osób niesłyszących na poziomie podstawowym: 50-100 wyrazów. Jeżeli wypowiedź zawiera 40 wyrazów lub mniej, jest oceniana wyłącznie w kryterium treści. W pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów.

Przy ocenie **zakresu środków językowych** w wypowiedzi pisemnej **na poziomie podstawowym**

pod pojęciem „szeroki zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się zróżnicowane środki leksykalno-gramatyczne na poziomie B1 (lub wyższym), które umożliwiają zdającemu swobodne i precyzyjne zrealizowanie polecenia;

pod pojęciem „zadowalający zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się środki leksykalno-gramatyczne na poziomie B1, które umożliwiają zdającemu w miarę swobodne i precyzyjne zrealizowanie polecenia;

pod pojęciem „ograniczony zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się mało zróżnicowane środki leksykalno-gramatyczne, często poniżej poziomu B1, które umożliwiają zdającemu zrealizowanie polecenia, ale wypowiedzi brakuje precyzji i użyte zostały głównie proste środki językowe;

pod pojęciem „bardzo ograniczony zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się środki leksykalno-gramatyczne znacznie poniżej poziomu B1, które umożliwiają zdającemu zrealizowanie polecenia, ale wypowiedzi brakuje precyzji i użyte zostały jedynie najprostsze środki językowe.

Przy ocenie **zakresu środków językowych** w wypowiedzi pisemnej **na poziomie rozszerzonym**

pod pojęciem „szeroki zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się zróżnicowane środki leksykalno-gramatyczne na poziomie B2 (lub wyższym), które umożliwiają zdającemu swobodne i precyzyjne zrealizowanie polecenia;

pod pojęciem „zadowalający zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się środki leksykalno-gramatyczne na poziomie B2, które umożliwiają zdającemu w miarę swobodne i precyzyjne zrealizowanie polecenia;

pod pojęciem „ograniczony zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się mało zróżnicowane środki leksykalno-gramatyczne, często poniżej poziomu B2, które umożliwiają zdającemu zrealizowanie polecenia, ale wypowiedzi brakuje precyzji i użyte zostały głównie proste środki językowe;

pod pojęciem „bardzo ograniczony zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się środki leksykalno-gramatyczne znacznie poniżej poziomu B2, które umożliwiają zdającemu zrealizowanie polecenia, ale wypowiedzi brakuje precyzji i użyte zostały jedynie proste środki językowe.

Przy ocenie **zakresu środków językowych** w wypowiedzi pisemnej **na poziomie dwujęzycznym**

pod pojęciem „bardzo szeroki zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się bardzo zróżnicowane środki leksykalno-gramatyczne na poziomie B2+ (lub wyższym), które umożliwiają zdającemu swobodne i precyzyjne zrealizowanie polecenia;

pod pojęciem „szeroki zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się zróżnicowane środki leksykalno-gramatyczne na poziomie B2+ (lub wyższym), które umożliwiają zdającemu swobodne i precyzyjne zrealizowanie polecenia;

pod pojęciem „zadowalający zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się środki leksykalno-gramatyczne na poziomie B2+, które umożliwiają zdającemu w miarę swobodne i precyzyjne zrealizowanie polecenia;

pod pojęciem „ograniczony zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się mało zróżnicowane środki leksykalno-gramatyczne, często poniżej poziomu B2+, które umożliwiają zdającemu zrealizowanie polecenia, ale wypowiedzi brakuje precyzji i użyte zostały głównie proste środki językowe;

pod pojęciem „bardzo ograniczony zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się środki leksykalno-gramatyczne znacznie poniżej poziomu B2+, które umożliwiają zdającemu zrealizowanie polecenia, ale wypowiedzi brakuje precyzji i użyte zostały jedynie proste środki językowe.

	5	*Nr strony/stron w* Informatorze	*Zakres zmiany*
		53-75; 81-101; 172-190	Poziom trudności zadań

Ze względu na określony w wymaganiach egzaminacyjnych średni oczekiwany poziom biegłości językowej – poziom trudności leksykalnej i/lub gramatycznej zostałby obniżony w przypadku:

Poziom podstawowy
tekstu do zadania 12. str. 73.

Poziom rozszerzony
tekstu do zadania 3. str. 86-88.
tekstu do zadania 5. str. 90-91.

Poziom dwujęzyczny
tekstu 2. do zadania 4. str. 181.

	6	*Nr strony/stron w* Informatorze	*Zakres zmiany*
		53-75	Zgodność z wymaganiami egzaminacyjnymi

Poniższe zadanie anuluje się, ponieważ jego tematyka wykracza poza zakres tematyczny ujęty w wymaganiach egzaminacyjnych:

Poziom podstawowy
zadanie 2.2. str. 55-57.

	7	*Nr strony/stron w* Informatorze	*Zakres zmiany*
		102-108	Ocena wypowiedzi pisemnej w kryterium zakresu środków językowych

Na poziomie rozszerzonym ze względu na oczekiwany średni poziom biegłości językowej (w skali *ESOKJ*), w tym zakresu środków językowych w wypowiedziach pisemnych – B2, ulega zmianie liczba punktów przyznanych w kryterium zakresu środków językowych w:

zadaniu 13., przykładowa oceniona wypowiedź do tematu 1. str. 102-104. – 3 punkty – szeroki zakres środków językowych; w pracy występują liczne fragmenty charakteryzujące się naturalnością i różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych (*un'azione organizzata dagli studenti*; *l'effetto serra*; *danneggiano il nostro pianeta*; *il che ci preoccupa*; *lo spreco del cibo*; *la gente è inconsapevole dell'importanza di…*; *essere più ecologici*; *un sito web su cui…*; *per rendere il progetto più interessante*).

zadaniu 13., przykładowa oceniona wypowiedź do tematu 3. str. 106-107. – 2 punkty – zadowalający zakres środków językowych; w pracy występuje kilka fragmentów charakteryzujących się naturalnością i różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych (*parecchie scuole hanno inserito il monitoraggio*; *dal punto di vista dei vigili*; *apprezzano*; *riduce sia il pericolo sia il rischio di…*; *evitare la responsabilità*; *poiché le telecamere sono fisse*; *il rischio di utilizzarli in modo…*), jednak w większości użyte są struktury o wysokim stopniu pospolitości.